

Exposició: **El pop en la col lección gráfica del MBA**

7 de març - 20 de maig 2007

Comissària: Adriana Suárez

Organitza: Institut Valencià d' Art Modern (IVAM)

Patrocina:

.....

L'IVAM acull l'exposició *El pop en la col lección gráfica del MBA* que podrà visitar-se fins al pròxim 20 de maig en la Sala de la Muralla del museu. La mostra, integrada per 53 obres pertanyents als fons del MBA, reuneix obra gràfica d'alguns dels noms capitals del pop art nord-americà com Andy Warhol, Keith Haring, Robert Rauschenberg, Roy Lichtenstein, Pietro Psaièr, Mel Ramos i Robert Indiana.

L'exposició, comissariada per Adriana Suárez, constitueix un recorregut per les diverses variants del pop art, des del seu començament amb artistes com Rauschenberg fins al seu desenrotllament més tardà en els anys huitanta amb creadors com el malaguanyat Haring.

La mostra, que reuneix una selecció d'obres de la Col lección del Grup MBA, ofereix la possibilitat de seguir la trajectòria de l'avantguarda artística del pop, el qual va trencar amb tots els cànons establits en el món de l'art i es va caracteritzar per les constants referències a la publicitat, al cartellisme, la societat de consum i a la producció en sèrie de personatges artístics. "La col lección es va iniciar pensant en la correspondència que hi ha entre una empresa l'èxit de la qual s'ha basat en el màrqueting, i un art caracteritzat per l'ús del màrqueting en la propaganda del grup", segons assenyala la comissària de l'exposició Adriana Suárez.

La col·lecció ha sigut catalogada pel conservador del Centre Pompidou de París, Alfonso Palacio. Amb motiu de l'exposició es presenta un catàleg de les obres de la col·lecció que inclou textos del crític d'art Rubén Suárez, de l'experta en art contemporani i galerista Adriana Suárez, del conservador Alfonso Palacio i de la directora de l'IVAM Consuelo Císcar.

El pop art

El pop art sorgix als Estats Units i Anglaterra cap a 1955, però el seu apogeu es dona en la dècada dels seixanta. La seua denominació procedix de l'abreviació de *popular art* que fa referència a l'art popular que s'utilitzava en publicitat, disseny, cartells i revistes il·lustrades. És una avantguarda artística que s'inspira en la societat de consum i crea una temàtica directa, realista, accessible al públic en general, tot el contrari de l'expressionisme abstracte. L'art pop és l'art del concepte, de la investigació plàstica, de la representació d'elements poc tradicionals llavors: llaunes de sopa, dòlars, Elvis, xocs d'automòbils, fama, *glamour*... Els personatges artístics deixen de ser protagonistes únics per a ser produïts en sèrie, en un objecte més de consum.

Artistes integrants de l'exposició:

Andy Warhol és considerat l'artista més representatiu de l'art pop. A principis dels anys seixanta comença a pintar imatges pop, entre les quals es troben les famoses sopes Campbell. Poc després crea el seu propi estudi, més tard conegut com la Factory, que es convertix en el lloc de moda de la ciutat, on es feien les festes més comentades en tota la premsa nord-americana.

El 1962 comença a pintar una llarga sèrie de retrats fruit de la seua fascinació per les estrelles de cine Marilyn Monroe, Elizabeth Taylor i Elvis Presley. També realitza una de les seues obres més famoses, *La cadira elèctrica*, en la qual representa la desolació de la mort. El 1967, en la Factory Additions, publica les *Marilyn*, la primera sèrie de 10 pintures sobre el mateix tema, i a continuació les sèries de *Campbell's Soup* i *Flowers*. El 3 de juny de 1968 rep un tir en el pit de l'actriu Valerie Solanas, qui l'acusa de robar una obra que ella va escriure. La seua lenta recuperació acompanya a la creació d'una sèrie de xicotets retrats de Happy Rockefeller, esposa del governador de Nova York. El 1971, dissenya la funda de l'àlbum dels Rolling Stones, *Sticky Fingers*, per la qual cosa és nominat per al premi Grammy. Després comença a treballar en les sèries *Time Capsules*, 610 caixes de cartó plenes d'objectes de la seua vida diària: correspondència, fotografies, art, roba, objectes de col·lecció, etcètera. També en els setanta apareix com a model de passarel·la, de fotografia i televisió per a marques com Sony, TDK i Vidal Sassoon. La major part de les seues obres estan basades en fotografies, però Warhol, més que cap altre artista de la seua generació, va entendre com reproduir, reflectir i donar forma a la vida contemporània. Andy Warhol va morir el 1987.

Keith Haring va començar a dibuixar de xiquet amb la inspiració dels dibuixos animats que emetien en la televisió. Els seus primers estudis d'art els va realitzar a la Ivy School of Art de Pittsburgh i els va continuar a l'Escola d'Arts Visuals de Nova York.

Les seues serigrafies per a camisetes van donar pas als grafitis amb retolador sobre els anuncis del metro de Nova York, seguits de la iconografia amb guix de temes com el

poder, l'angoixa creada per la tecnologia i les seues inquietuds morals. Paper, tela, vidre, acer... qualsevol suport era adequat per a plasmar les seues figures amb influències d'art esquimal, africà, maia, xinès...

El seu estil característic, una espècie de *new wave* asteca, presenta unes senzilles figures delimitades per grosses línies negres que en la seua composició total descarreguen una energia irresistible i cridanera. És el representant del pop més urbà i intentava representar les coses de la forma més senzilla possible.

Al llarg de la seua vida va fer incursions en el món de la moda, l'art i la música. El seu èxit comercial mundial en diversos gèneres s'entén per l'extensió artística que donava a qualsevol de les àrees en què participava. Keith Haring va morir el 1990.

Robert Indiana, el nom verdader del qual és Robert Clark, va estudiar en les escoles d'art d'Indianapolis i Utica, a la School of Painting and Sculpture de Maine, a l'Edinburgh College of Art d'Escòcia i a la London University.

Pintor, escultor i artista, a mitjan els cinquanta comença a pintar a l'estil *Hard Edge*. Utilitza llavors formes geomètriques en què inscriu paraules emblemàtiques tretes de textos poètics on es lloa el "somni americà" i que estan influïdes pels treballs de Kelly. També li servixen d'inspiració els senyals de trànsit i les màquines escurabutxaques. En els seixanta s'associa amb els artistes de l'art pop i s'especialitza en rètols i senyals de la vida contemporània. Les seues obres, en les qual utilitza colors molt vius, produeixen en ocasions ambigüitat òptica, amb la qual vol mostrar una ironia de la societat americana. La seua obra més important i coneguda és *Love*, tant en pintura com en escultura.

El 1964 col·labora amb Andy Warhol en la pel·lícula *Eat*, i el 1968 el Philadelphia Institute of Contemporary Art oferix una exposició retrospectiva de la seua obra. Actualment viu en una illa de la costa de Maine.

Roy Lichtenstein naix a Nova York i estudia a l'Art Students League primer i després a l'Ohio State University, Columbia, on després d'acabar els seus estudis es dedica a la docència.

El seu estil artístic comença amb l'expressionisme abstracte, però després comença a experimentar fent interpretacions lliures d'imatges tretes de còmics. El 1951 realitza la seua primera exposició individual a la Carlebach Gallery de Nova York. Després d'açò comença a treballar com a dibuixant publicitari i tècnic a Cleveland. A partir de 1961 es va dedicar per complet a produir art per mitjà d'imatges comercials de producció massiva. Les seues historietes de còmics, com *Good Morning Darling* (1964), són ampliacions dels personatges dels dibuixos animats reproduïdes a mà, amb la mateixa tècnica de punts i els mateixos colors que s'utilitzen per a imprimir-los.

En les seues últimes obres té més importància la reproducció de personatges populars de la novel·la rosa i els paisatges. També treballa l'escultura, utilitzant els efectes dels còmics. El 1993 el Guggenheim Museum de Nova York va exposar una retrospectiva de la seua obra que va viatjar per molts altres països. Va morir el 1997.

Pietro Psaier va estudiar disseny de cotxes esportius per a Enzo Ferrari. Entre 1959 i 1962 estudia al Centro Cultural Italiano de Madrid, on entra en contacte amb Millares, Saura i Tàpies. Posteriorment, en un viatge a Nova York, coneix Warhol, amb qui comença a col·laborar i a aprofundir en el llenguatge del pop art. Va morir en el tsunami de 2004.

Mel Ramos estudia al Sacramento State Collage el Master of Arts. A partir de 1958 es dedica a la docència en diverses institucions. Entre 1962 i 1963 comença a pintar una sèrie de cridaners superherois trets de còmics, utilitzant un dens pigment oleaginós. El 1963 participa en una exposició pop col·lectiva al Contemporary Art Museum de Houston. El 1964 va tindre la seua primera exposició individual a la Bianchini Gallery de Nova York.

El 1965 va començar a desenrotllar un tipus específic d'iconografies de pop art combinant xiques en *topless* de les revistes americanes i anuncis de marques de productes. El 1969 participa en l'exposició *Human Concern* al Whitney Museum de Nova York i realitza una exposició individual al Gegenverkehr d'Aachen. Va exposar al Museu de Belles Arts d'Utha, a Salt Lake City, el 1972, i també en una exposició pop art al Whitney Museum de Nova York en 1974. El 1975 va tindre una retrospectiva al Museum Haus Lange de Krefeld, i el 1977 a l'Oakland Museum de Califòrnia. El 1978 va ser inclòs en l'exposició *Art sobre Art* del Whitney Museum de Nova York. Des de 1980 ensenya pintura a la Universitat Estatal de Califòrnia, Hayward.

Robert Rauschenberg. Encara que comença amb estudis de farmàcia a la Universitat de Texas, el seu interès per l'art el porta entre 1947 i 1948 al Kansas City Art Institute, on cursa estudis sobre història de l'art, escultura i música. Durant aquella època treballa com a decorador d'aparadors i també realitza decorats per a pel·lícules i estudis fotogràfics.

El 1948 es trasllada a París per a estudiar a l'Académie Julian. Més tard va ser alumne de Josef Albers i Jack Tworkov en el prestigiós Black Mountain College de North Carolina, on es va fer amic de John Cage. En els primers anys de la dècada dels cinquanta comença a desenrotllar una pintura abstracta en blanc, roig o negre en què dona una gran rellevància a les textures. Rauschenberg coneix Jasper Johns el 1954, i ells van fer d'enllaç entre la generació d'artistes expressionistes abstractes més veterans i els jòvens artistes pop. El 1955 comença a crear les seues *combine paintings*, una barreja de pintura, *assemblages* i *collages* de fotografies i objectes trobats, generalment rebutjos de la societat de consum.

Rauschenberg es rebel·la contra l'expressionisme abstracte, encara que sempre manté elements d'este. La seua trobada amb Marcel Duchamp va ser decisiva per a la recuperació dels mètodes dadaistes i la incorporació del *collage* en la seua obra.

El 1962, davall de la influència d'Andy Warhol, va començar a experimentar amb la serigrafia, la qual cosa li permetia incorporar en les seues obres imatges fotogràfiques impreses sobre panells de seda que després superposava en la tela i que, barrejades a manera de *collage*, eren unides amb pintura a l'oli. La seua obra es basa en la crítica de les normes establides, busca l'experimentació i les noves formes d'expressió. És un dels artistes més influents en els jòvens creadors de les últimes dècades del segle XX. En l'actualitat viu entre Captiva, Florida, i Nova York.